

Učebný celok 3

Prispôsobené na dištančné vzdelávanie

Príbehy z minulosti

Zhrnutie pre pedagógov

S tipmi a informáciami pre každý učebný blok

Text v kurzíve je prevzatý priamo zo vzdelávacieho nástroja.

Ako nám môžu osobné príbehy rôznych ľudí pomôcť vysvetliť dejiny? Cez príbehy sa môžeme pozrieť i na históriu diskriminácie.

Ciele

V tomto učebnom celku študenti:

- spoznajú príbehy ľudí, ktorí boli obeťami anticigánizmu, antisemitizmu, rasizmu alebo diskriminácie voči LGBT+ ľuďom;
- uvažujú o pozitívnych výsledkoch pri riešení diskriminácie, ale aj o veciach, ktoré sa nedarí zmeniť;
- získajú zručnosti na prácu s historickými prameňmi;
- si pripraví prezentácie pre celú skupinu a oboznámi sa s príbehmi z rôznych období.

Štruktúra

Učebný celok Príbehy z minulosti pozostáva z jedného bloku (lekcie), ktorý obsahuje viacero krokov.

- Najprv sa študenti oboznámi s príbehmi desiatich ľudí.
- Žiaci si vyberú jeden príbeh a krátko sa oboznámi s daným človekom. Všetky príbehy sa venujú konkrétnym formám diskriminácie, ako je antisemitizmus, rasizmus, a diskriminácia voči Rómom a LGBT+ ľuďom.
- Každý žiak dostane súbor fotografií a výrokov, aby sa s príbehom hlbšie oboznámil. Prehľad o živote daného človeka ponúka aj časový sled udalostí. Žiaci si pripraví prezentáciu alebo napíšu esej či krátky príbeh.

Príbehy ľudí z minulosti boli vybrané tak, aby prispeli k interkultúrnemu vzdelávaniu o histórii. Nesústreďujú sa iba na jedno obdobie, i keď éra nacizmu sa spája s viacerými prezentovanými príbehmi. Informácie o dobovom kontexte sú nevyhnutne limitované. Cieľom je skôr uvažovať o tom, ako môžu byť životy ľudí ovplyvnené diskriminačnými opatreniami. Snažili sme sa ľudí prezentovať nielen ako obeť, ale aj ako osoby s vlastnými životmi a identitami.

Učebný celok trvá približne 150 minút, vrátane domácej úlohy.



Kým začnete

- Uistite sa, že študenti sú si vedomí toho, že ich odpovede budú zdieľať so skupinou. Výmena názorov a diskusia sú totiž kľúčové pre proces učenia. Vždy, keď sa na svoje konto prihlásia, krátky text ich upozorní na to, že ich odpovede uvidíte vy a v prípade skupinovej práce aj ich spolužiaci.
- Keďže sú viaceré diskutované témy osobné, zvažte, či je v triede bezpečné prostredie a dobrá klíma a či ste si istí, že študenti sa budú k sebe správať s rešpektom. Prediskutujte túto záležitosť vopred, ak si myslíte, že je to potrebné.
- Pri viacerých krokoch v rámci učebného bloku budú môcť študenti pokračovať až po tom, ako napíšu a odošlú jednu či viac odpovedí.
- Študenti potrebujú vedieť, koľko času môžu stráviť pri každom kroku. Berúc do úvahy úroveň danej skupiny a čas, ktorý máte k dispozícii, dajte študentom dopredu vedieť, koľko času majú na jednotlivé úlohy. Každý blok začína krátkymi "zahrievacími" otázkami. Tie by ste mali prejsť pomerne rýchlo, aby ste mali viac času na diskusie v ďalších krokoch.

Navigácia

Všetky učebné celky pozostávajú z učebných blokov. Ako pedagóg máte možnosť vybrať si konkrétny celok aj blok, s ktorým budú študenti pracovať. Každý blok pozostáva z viacerých krokov. Väčšina z nich je rozložená na niekoľkých stránkach – zvyčajne s otázkou, sprievodnou informáciou a zadaním na prácu. Študenti sa môžu vrátiť na predchádzajúcu stránku iba vtedy,

Krok 1 Klúčové slová

Napíš tri slová o tom, ako môže diskriminácia ovplyvňovať životy ľudí.

Študenti sa k svojim prvotným odpovediam vrátia počas reflexie na konci učebného celku.

Krok 2 Vyber si jedného človeka

Vyber si niekoho, kto sa ti zdá byť niečím zaujímavý.

Na základe prvého dojmu si každý študent vyberie človeka, ktorého považuje za zaujímavého. V nasledujúcich krokoch sa o ňom dozvie viac informácií.

Krok 3 Tvoja voľba

Aké dôvody ťa viedli k výberu práve tohto človeka?

Študenti si môžu vybrať konkrétny príbeh z rôznych dôvodov. Ak ich vyzveme, aby zdôvodnili, či si daného človeka vybrali napríklad kvôli vzhľadu alebo citátu, uvedomia si, že existuje mnoho spôsobov, ako možno s niekým nadviazať prvý kontakt.

Krok 4 Pozri sa – popremýšľaj – pýtaj sa

Obrázok si pozorne prezri a na každú z troch otázok odpovedz pár slovami.

Čo vidíš?

Čo si o obrázku myslíš?

Aké otázky ti pri tomto obrázku napadajú?

Táto aktivita pomáha študentom skúmať zdroj informácie metódou „zviditeľneného myslenia“, rozlišujúc to, čo reálne vidia, od toho, čo si na základe toho myslia a toho, čo by sa chceli dozvedieť. Študenti preskúmajú obrázok súvisiaci s príbehom, ktorý si vybrali. Treba ich povzbudiť k tomu, aby si obrázok pozorne prezreli a venovali sa každej otázke. Pri tejto metóde využívame ich prirodzenú zvedavosť.

Viac informácií nájdete v časti [Zviditeľnené myslenie](#) na webstránke.

Krok 5 Životný príbeh

Prečítaj si životný príbeh.

Vyber tri udalosti, o ktorých si myslíš, že sú dôležité, a vysvetli prečo.

Študenti dostanú krátky text so základnými informáciami o človeku, ktorého si vybrali.

Všetky texty sú k dispozícii v časti [Príbehy z minulosti](#).

ak je súčasťou toho istého kroku, napríklad aby sa ešte raz pozreli na otázku alebo si ešte raz prečítali sprievodnú informáciu. Navigácia šípkou späť v prehliadači neumožňuje návrat k predchádzajúcim krokom. Ak je takýto návrat z nejakého dôvodu potrebný, menu v ľavom hornom rohu umožňuje presuny v rámci celého učebného bloku.

Slovník

K slovám, ktoré sú v textoch vyznačené, nájdete v slovníku vysvetlenia. To, do akej miery študenti slovník využijú, bude závisieť od úrovne ich znalostí, prejaveneho záujmu a času, ktorý budú mať k dispozícii. V niektorých prípadoch budú priamo vyzvaní, aby slovník použili. Zvážte, ktoré výrazy alebo pojmy chcete prediskutovať v celej skupine a uistite sa, že študenti ich významu porozumeli.

Informácie a pokyny

Dodatočné informácie a pokyny sú pri niektorých krokoch uvedené pod ikonkou v pravom hornom rohu. Uistite sa, že o tom študenti vedia, pretože niekedy budú tieto informácie a pokyny potrebovať, aby vypracovali svoje zadania.

Podtitulky

Uistite sa, že máte zapnuté podtitulky k videám ešte pred tým, než ich študenti začnú pozerať. Kliknite na ikonku v pravom dolnom rohu videa a vyberte si jazyk podtitulkov.



Krok 6 Pracujte v menšej skupine

V skupine každý za dve minúty vyrozprávajte vybraný životný príbeh a dôvod, pre ktorý ste si ho vybrali.

Ak je to technicky možné, žiaci môžu pracovať vo virtuálnych skupinách a navzájom si cez (video) chat predstaviť príbehy vybraných ľudí.

Vyberte si jeden príbeh a napíšte dôvody, pre ktoré ste si ho vybrali.

Krok 7 Vyberte si príbeh

Prečo ste si vybrali práve tohto človeka? Napíšte kľúčové dôvody.

Pozorne si prezrite všetky zdroje informácií. V skupine si vyberte také, s ktorými chcete ďalej pracovať. Vytvorte prezentáciu a buďte kreatívni.

Ktoré momenty zo života tohto človeka vás obzvlášť zaujali? Aký má tento príbeh z minulosti význam pre súčasnosť?

Aj keď je pôvodné zadanie nastavené na skupinovú prácu, pri dištančnom vzdelávaní je jednoduchšie, ak žiaci pracujú individuálne alebo vo dvojiciach.

Každý žiak si pripraví prezentáciu. Sami si môžu zvoliť jej formát, či už v podobe plagátu, powerpointovej prezentácie, rozhovoru či hranej scény. Dajte žiakom jasné pokyny, čo má ich prezentácia obsahovať.

Krok 8 Dôležité sú všetky hlasy

Pred prezentáciami sa krátko porozprávajte o tom, prečo si niektorý príbeh nikto nevybral a prečo sú všetky príbehy dôležité.

Pri dištančnom vzdelávaní môžete tento krok vynechať.

Krok 9 Predstavenie sa začína

Hotovo? Tak je čas na prezentácie.

Zvážte, či chcete, aby sa žiaci podelili o svoje prezentácie alebo príbehy a diskutovali o nich v menších skupinách. Žiakom môžete dať aj individuálnu spätnú väzbu na ich prácu.

Ak sú prezentácie zdieľané online s celou triedou, môžete cez (video) chat zistiť, či sú k jednotlivým prezentáciám nejaké otázky. Prípadne môžete žiakov vyzvať, aby otázky poslali emailom a s celou triedou ich potom môžete prediskutovať inokedy.

Krok 10 Reflexia

Pozri sa ešte raz na svoju pôvodnú odpoveď na prvú otázku. Pridajte k nej jednu novú myšlienku a objasnite ju. Napíšte tri nové slová o tom, ako diskriminácia ovplyvňuje životy ľudí.

Učitelia vidia odpovede jednotlivých žiakov na učiteľskom rozhraní (sledovanie napredovania študentov). Každému z nich môžete vďaka tomu dať individuálnu spätnú väzbu.